

Tzom Gedalia: responding to a political assassination

Rabbi Gideon Sylvester, US Israel Rabbi

1. מלכים ב: כה

22 Nebuchadnezzar king of Babylon appointed Gedaliah son of Ahikam, the son of Shaphan, to be over the people he had left behind in Judah. 23 When all the army officers and their men heard that the king of Babylon had appointed Gedaliah as governor, they came to Gedaliah at Mizpah; Ishmael son of Nethaniah, Johanan son of Kareah, Seraiah son of Tanhumeth the Netophathite, Jaazaniah the son of the Maakathite, and their men. 24 Gedaliah took an oath to reassure them and their men. "Do not be afraid of the Babylonian officials," he said. "Settle down in the land and serve the king of Babylon, and it will go well with you."

25 In the seventh month, however, Ishmael son of Nethaniah, the son of Elishama, who was of royal blood, came with ten men and assassinated Gedaliah and also the men of Judah and the Babylonians who were with him at Mizpah. 26 At this, all the people from the least to the greatest, together with the army officers, fled to Egypt for fear of the Babylonians.

כב והָעַם, הַנִּשְׁאָר בְּאַרְץ יְהוּדָה, אֲשֶׁר הִשְׁאִיר, נְבוּכַדְנֶאֱצַר מֶלֶךְ בָּבֶל--וַיִּפְקֹד עֲלֵיהֶם, אֶת-גְּדַלְיָהוּ בֶן-אֲחִיקָם בֶּן-שָׁפָן. כג וַיִּשְׁמְעוּ כָל-שָׂרֵי הַחַיִּלִּים הַמָּה וְהָאֲנָשִׁים, כִּי-הִפְקִיד מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶת-גְּדַלְיָהוּ, וַיָּבֹאוּ אֵל-גְּדַלְיָהוּ, הַמְצַפָּה; וַיִּשְׁמַעְאֵל בֶּן-נְתַנְיָה וַיּוֹחֲנָן בֶּן-קָרַח וַיִּשְׂרָיָה בֶן-תַּנְחֻמֶת הַנְּטוֹפָתִי, וַיֹּאזִיבֵיהוּ בֶן-הַמַּעֲכָתִי--הַמָּה, וְאֲנָשֵׁיהֶם. כד וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ, וַלְאֲנָשֵׁיהֶם, וַיֹּאמֶר לָהֶם, אֵל-תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים: שָׁבוּ בְּאַרְץ, וְעַבְדוּ אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל--וַיֵּטֵב לָכֶם. {פ}

כה וַיְהִי בַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, בָּא יִשְׁמַעְאֵל בֶּן-נְתַנְיָה בֶן-אֵלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ, וַיָּכוּ אֶת-גְּדַלְיָהוּ, וַיָּמָת; וְאֶת-הַיְהוּדִים, וְאֶת-הַכַּשְׂדִּים, אֲשֶׁר-הָיו אִתּוֹ, בַּמְצַפָּה. כו וַיָּקָמוּ כָל-הָעָם מִקָּטָן וְעַד-גְּדוֹל, וְשָׂרֵי הַחַיִּלִּים, וַיָּבֹאוּ, מִצָּרִים: כִּי יָרְאוּ, מִפְּנֵי כַשְׂדִּים

2. ירמיהו פרק מ"א

In the seventh month, Ishmael son of Netaniah, the son of Elishama, who was of royal blood and had been one of the king's officers, came with ten men to Gedaliah son of Ahikam at Mizpah. While they were eating together there, 2 Ishmael son of Nethaniah and the ten men who were with him got up and struck down Gedaliah son of Ahikam, the son of Shaphan, with the sword, killing the one whom the king of Babylon had appointed as governor over the land. 3

א וַיְהִי בַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, בָּא יִשְׁמַעְאֵל בֶּן-נְתַנְיָה בֶן-אֵלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַרְבִּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ אֵל-גְּדַלְיָהוּ בֶן-אֲחִיקָם--הַמְצַפָּתָה; וַיֹּאכְלוּ שָׁם לֶחֶם יַחְדָּו, בַּמְצַפָּה. ב וַיָּקָם יִשְׁמַעְאֵל בֶּן-נְתַנְיָה וַעֲשָׂרַת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-הָיו אִתּוֹ, וַיָּכוּ אֶת-גְּדַלְיָהוּ בֶן-אֲחִיקָם בֶּן-שָׁפָן בַּחֶרֶב--וַיָּמָת אִתּוֹ: אֲשֶׁר-הִפְקִיד מֶלֶךְ-בָּבֶל, בְּאַרְץ. ג וְאֶת כָּל-הַיְהוּדִים, אֲשֶׁר-הָיו אִתּוֹ אֶת-גְּדַלְיָהוּ בַּמְצַפָּה, וְאֶת-הַכַּשְׂדִּים, אֲשֶׁר נִמְצְאוּ-שָׁם--אֶת אֲנָשֵׁי הַמְּלַחְמָה, הִכָּה יִשְׁמַעְאֵל.

Ishmael also killed all the men of Judah who were with Gedaliah at Mizpah, as well as the Babylonian soldiers who were there.

3. ראש השנה י"ח:

"The fast of the seventh," this is the third of Tishrei, on which Gedaliah, son of Ahikam, was killed. And who killed him? Ishmael, son of Nethaniah, killed him. The Sages established a fast to commemorate Gedaliah's death to teach you that the death of the righteous is equivalent to the burning of the Temple of our Lord. And why did the prophet call it the fast of the seventh? Because Tishrei is the seventh of the months.

צום החמישי זה תשעה באב שבו נשרף בית אלהינו ואמאי קרי ליה חמישי חמישי לחדשים צום השביעי זה ג' בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם ומי הרגו ישמעאל בן נתניה הרגו ללמדך ששקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקנו ואמאי קרי ליה שביעי שביעי לחדשים

4. מכות כב:

Rava said: How foolish are the rest of the people who stand before a Torah scroll that passes before them, and yet they do not stand before a great man.

אמר רבא כמה טפשאי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה,

5. רמב"ם הלכות תעניות פרק א

There are days which are observed by all of Israel as fasts because tragic events happened on them, the object being to stir hearts and open the way to repentance and to remind us of our own evil deeds, and of our fathers' deeds which were like ours, as a consequence of which these tragic afflictions came upon them and upon us.

יש נשם ימים שפול ישראל מתענים בהם מפני הצרות שארעו בהן כדי לעורר הלבבות לפתח דרכי התשובה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה עד שגורם להם ולנו אותן הצרות.

For as we remember these things, we ought to return to the good path, in accordance with the verse: *And they*

שזכרון דברים אלו נשוב להטיב שנאמר (ויקרא כו, מ) ונהתנדו את עונם ואת עון אבתם וגו'!

shall confess their iniquity and the iniquity of their forefathers," etc. (Vayikra 26:40).

6. ברכות י"ז.

When Rav Sheshet fasted, on concluding his prayer, he added the following: Sovereign of the Universe, You know well that in the time when the Temple was standing, if a person sinned they used to bring a sacrifice, and though all that was offered of it was its fat and blood, atonement was made for them therewith. Now I have kept a fast and my fat and blood have diminished. May it be your will to consider my fat and blood which have been diminished as if I had offered them before you on the altar, and be satisfied by me.

רב ששת כי הוה יתיב בתעניתא בתר דמצלי אמר הכי רבון העולמים גלוי לפניך בזמן שבית המקדש קיים אדם חוטא ומקריב קרבן, ואין מקריבין ממנו אלא חלבו ודמו ומתכפר לו.

ועכשיו ישבתי בתענית ונתמעט חלבי ודמי. יהי רצון מלפניך שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי לפניך על גבי המזבח ותרצני.

7. זכריה פרק ח

Thus said the Lord of Hosts: The fast of the fourth month, the fast of the fifth month, the fast of the seventh month, and the fast of the tenth month shall become occasions for joy and gladness, happy festivals for the House of Judah; but you must love honesty and integrity. Thus said the Lord of Hosts: Peoples and the inhabitants of many cities shall yet come—the inhabitants of one shall go to the other and say, "Let us go and entreat the favour of the Lord, let us seek the Lord of Hosts; I will go, too." The many peoples and the multitude of nations shall come to seek the Lord of Hosts in Jerusalem and to entreat the favour of the Lord. Thus said the Lord of Hosts: In those days, ten men from nations of every tongue will take hold—they will take hold of every Jew by a corner of his cloak and say, "Let us go with you, for we have heard that God is with you."

נִיְהִי דְבַר־ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי לְאֻמֵּי הָאָרֶץ: כֹּה־אָמַר ה' צְבָאוֹת צוֹם הָרְבִיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית־יְהוָה לְשִׂשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים וְהָאֲמַת וְהַשְּׂלֹם אֶהְבּוּ: (פ) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת עַד אֲשֶׁר יָבֹאוּ עַמִּים וְיִשְׁבְּי עָרִים רַבּוֹת: וְהָלְכוּ יִשְׂרָאֵל אֶחָד אֶל־אֶחָת לֵאמֹר גִּלְגָּה הָלוֹךְ לְחַלּוֹת אֶת־פְּגִי ה' וּלְבַקֵּשׁ אֶת־ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי גַם־אֲנִי: וּבָאוּ עַמִּים רַבִּים וְגוֹיִם עֲצוּמִים לְבַקֵּשׁ אֶת־ה' צְבָאוֹת בִּירוּשָׁלַם וּלְחַלּוֹת אֶת־פְּגִי ה': (ס) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת בְּיָמֵים הַהֵמָּה אֲשֶׁר יִחַזְקוּ עֲשָׂתָה אֲנָשִׁים מִכָּל לְשׁוֹנֹת הַגּוֹיִם וְהִחַזְקוּ בְּכַנְף אִישׁ יְהוּדִי לֵאמֹר גִּלְגָּה עִמָּכֶם כִּי שָׁמַעְנוּ אֱלֹקִים עִמָּכֶם: